

kan forventes i hans værk om de seks episoder?] vil vise at de ændringer der sker i tilpasningsformen [det vil sige i forholdet til den dominerende stormagt] i første række skal tilskrives ændringer i det omgivende internationale system«.

Ja, mon ikke? Sagt uden silkepapir: I 1949 kunde Danmark for første gang i 135 år søge sikkerhed gennem en alliance; derfor kunde Hedtoft, indadtil hjulpet af slagordet om aldrig mere en 9. april, vælge en *styrkepolitik*, hvad ingen af hans forgængere havde haft mulighed for. Jeg oplevede det selv som dybt tilfredsstillende at landet ikke altid skulde tvinges ud i en *appeasement*-politik overfor et uacceptabelt system som 1940-43 og, hvad på sin vis var mere ydmygende end 9. aprils brutale kendsgerning, allerede i 1930'erne, da Stauning og Munch måtte tysse medierne til tavshed. Det er godt at forskningen ikke har glemt de tider.

Mens Branner som nævnt holder en dør åben for den opfattelse at en anden forsvarspolitik forud for 1940 kunde have haft virkninger, og samtidig overbevisende hævder at årsagen til besættelsen var forhold udenfor Danmarks grænser (man betænke i øvrigt at som storkrigens gang blev måtte Tyskland have besat landet senest i 1943), synes han ikke at tillægge yderligere kamp den 9. april nogen værdi. Han diskuterer ikke nærmere Christmas Møllers synspunkt at der burde være kæmpet *quand même*. Fokuseringen på 9. april og dagene forud gør at han heller ikke drøfter hvad følgerne vilde være blevet for befolkningens holdning i den følgende tid. Et lille træk fra tiden til antydning af hvad der kunde drøftes (kontrafaktisk naturligvis, som al samfundsvidenskab, realiter også historien, gør): Roar Skovmand har berettet (*Historie og Undervisning. Festskrift til Kjeld Winding*, København, 1981, pp. 191-92) at Christmas Møller kom til stede på den såkaldte Historiegruppens sommermøde på Herlufsholm 1941. »Han havde foretrukket et klart militært nederlag, selv om det vilde have kostet os Københavns ruiner og Sønderjyllands og frihedens tab. Det fremkaldte portester, og [Troels] Fink betegnede værdien i det pusterum hvor enighed havde nået at give sig udtryk, og hvor vi havde fundet os selv«.

Jeg udelader hvad jeg har af mindre indvendinger mod Branners bog. Teoretisk er den ikke noget nybrud. Man kan indvende mod den at det teoretiske apparat har gjort den til tungere læsning end en traditionel historisk fremstilling vilde have været. Men det har også givet analysen betydelig konsekvens. Det er et arbejde vi skylder forfatteren megen tak for.

Erik Rasmussen
Institut for Statskundskab

Michael Gallagher & Michael Marsh, eds., *Candidate Selection in Comparative Perspective. – The Secret Garden of Politics*, London: Sage Publications, 1988, 294 s., £ 25,00.

De to irere, Gallagher og Marsh, ledede i 1985 en ECPR workshop om udvælgelse af kandidater til politiske valg. Det er resultatet af denne workshop, peppet

kan forventes i hans værk om de seks episoder?] vil vise at de ændringer der sker i tilpasningsformen [det vil sige i forholdet til den dominerende stormagt] i første række skal tilskrives ændringer i det omgivende internationale system«.

Ja, mon ikke? Sagt uden silkepapir: I 1949 kunde Danmark for første gang i 135 år søge sikkerhed gennem en alliance; derfor kunde Hedtoft, indadtil hjulpet af slagordet om aldrig mere en 9. april, vælge en *styrkepolitik*, hvad ingen af hans forgængere havde haft mulighed for. Jeg oplevede det selv som dybt tilfredsstillende at landet ikke altid skulde tvinges ud i en *appeasement*-politik overfor et uacceptabelt system som 1940-43 og, hvad på sin vis var mere ydmygende end 9. aprils brutale kendsgerning, allerede i 1930'erne, da Stauning og Munch måtte tysse medierne til tavshed. Det er godt at forskningen ikke har glemt de tider.

Mens Branner som nævnt holder en dør åben for den opfattelse at en anden forsvarspolitik forud for 1940 kunde have haft virkninger, og samtidig overbevisende hævder at årsagen til besættelsen var forhold udenfor Danmarks grænser (man betænke i øvrigt at som storkrigens gang blev måtte Tyskland have besat landet senest i 1943), synes han ikke at tillægge yderligere kamp den 9. april nogen værdi. Han diskuterer ikke nærmere Christmas Møllers synspunkt at der burde være kæmpet *quand même*. Fokuseringen på 9. april og dagene forud gør at han heller ikke drøfter hvad følgerne vilde være blevet for befolkningens holdning i den følgende tid. Et lille træk fra tiden til antydning af hvad der kunde drøftes (kontrafaktisk naturligvis, som al samfundsvidenskab, realiter også historien, gør): Roar Skovmand har berettet (*Historie og Undervisning. Festskrift til Kjeld Winding*, København, 1981, pp. 191-92) at Christmas Møller kom til stede på den såkaldte Historiegruppens sommermøde på Herlufsholm 1941. »Han havde foretrukket et klart militært nederlag, selv om det vilde have kostet os Københavns ruiner og Sønderjyllands og frihedens tab. Det fremkaldte portester, og [Troels] Fink betegnede værdien i det pusterum hvor enighed havde nået at give sig udtryk, og hvor vi havde fundet os selv«.

Jeg udelader hvad jeg har af mindre indvendinger mod Branners bog. Teoretisk er den ikke noget nybrud. Man kan indvende mod den at det teoretiske apparat har gjort den til tungere læsning end en traditionel historisk fremstilling vilde have været. Men det har også givet analysen betydelig konsekvens. Det er et arbejde vi skylder forfatteren megen tak for.

Erik Rasmussen
Institut for Statskundskab

Michael Gallagher & Michael Marsh, eds., *Candidate Selection in Comparative Perspective. – The Secret Garden of Politics*, London: Sage Publications, 1988, 294 s., £ 25,00.

De to irere, Gallagher og Marsh, ledede i 1985 en ECPR workshop om udvælgelse af kandidater til politiske valg. Det er resultatet af denne workshop, peppet

op med et par ekstra bidrag, der nu er udkommet i den velkendte Sage Modern Politics Serie.

Bogen vil komme til at fungere som en nyttig håndbog i de kommende år, blandt andet fordi den indeholder beskrivelser af kandidatudvælgelsen i hele ni lande: Belgien, England, Frankrig, Vesttyskland, Irland, Italien, Japan, Holland og Norge. Man må derfor starte med at beklage, at der mangler nogle lande-beskrivelser, heriblandt den danske. Det burde nok i de relevante kredse overvejes, om ikke der burde stilles det krav, at fremtidige ECPR-sponsorerede samleværker af denne art burde medtage samtlige lande, som dækkes af ECPR, subsidiært EF-landene. Det er i det mindste vanvittigt at placere et kapitel om Japan i en sådan bog, når Verdens Navle er glemt.

Bogens værdi som håndbog er øget derved, at redaktørerne har fået forfatterne til – så nogenlunde – at følge et analytisk skema. Hver forfatter er blevet anmodet om at diskutere den systemiske vigtighed af kandidatudvælgelsen; selve udvælgelsesprocessen (hvor centraliseret? hvor megen deltagelse? hvilke kvaliteter efterspørges?); faktorer, der øver indflydelse på processen (de juridiske rammer, landets politiske struktur, valgmoden, den politiske kultur og »the nature of party«); samt endelig også processens konsekvenser (med hensyn til parlamentets sammensætning, medlemmernes adfærdsmønster, samt partiernes sammenhæng og interne magtstruktur).

Med så mange vigtige og samtidig traditionelle problemer på dagsordenen kan det næppe forundre, at bogen just har fået håndbogskaraktér. Man kan dog glæde sig over indtil flere velskrevne kapitler. Den danske læser vil nok finde det mest spændende at læse om, hvordan man bærer sig ad i Italien og i Holland. Henry Valens afsnit om Norge bør også fremhæves.

Michael Gallaghers afsluttende og globalt sammenlignende kapitel er bogens pris værd: Her sammenfattes ikke alene de ni kapitler, men forfatteren har faktisk inddraget tilgængelig viden fra en række andre lande. Man kan således finde en tabel, der viser, at det i adskillige lande er en enkel promille af vælgerkorpsen, der deltager i nomineringsakten, og iøvrigt normalt kun en ganske lille del af de organiserede vælgere, der bruger tid på at deltage i denne, efter sigende vigtigste, funktion i et moderne parti.

Igen må man så ærgre sig over, at Danmark ikke rigtig er kommet på det komparative landkort, til trods for, at undersøgelserne er foretaget, eller i det mindste hurtigt kunne være blevet lavet af en rask mand. De danske partiorganisationers hensygnen gennem den sidste snes år rejser som bekendt en række principielle spørgsmål om kandidatudvælgelsens demokratiske karakter – eller rettere mangel på samme. Her ligger virkelig et godt forskningsemne og venter på den rette mand – eller kvinde.

Det afsluttende kapitel tillader også en vurdering af forskningsfeltets teoretiske status. Det er altid på sin plads at spørge, om man kan forklare nye og spændende udviklinger. Kan denne bog for eksempl give et fornuftigt svar på, at der i visse lande, især de skandinaviske, er sket en nærmest eksplosiv vækst i antallet af kvindelige kandidater og valgte repræsentanter, mens »politikkens hemmelige have« andre steder fortsat er mændenes paradis? Her er bogens budskab, at det i hvert

fald ikke alene er valgmåden, der er bestemmende. Der advares også mod at forfalde til brug af kulturvariablen i forklaringer af tværnationale variationer. Bedste bud er, at man i en række, iøvrigt nok så forskellige, partier er blevet langt mere bevidst med hensyn til den mulige værdi af at præsentere vælgerne for et afbalanceret udvalg af kandidater. Partiernes strategiske overvejelser, vekslende og tilfældige, som de ofte er, er måske i virkeligheden den bedste forklarende faktor? Skade da, at denne variabel er så vanskelig at håndtere i empirisk forskning. Den sammenlignende udforskning af den hemmelige have er langt fra færdig.

Mogens N. Pedersen
Institut for Erhvervsret og Politologi
Odense Universitet

Pannayotis Ifestos, *European Political Cooperation. Towards a Framework of Supranational Diplomacy?*, Aldershot: Avebury/Gower, 1987, 635 s., \$ 65,00.

Bogen er skrevet af en græsk diplomat, der i en årrække var tilknyttet sit lands EF-delegation, og formentlig med tanke på erhvervelse af en højere akademisk grad. Det oplyses, at bogen er udsprunget af et meget større projekt, der også omfatter mulighederne for et autonomt vesteuropæisk forsvarssamarbejde samt økonomiske og monetære spørgsmål i forbindelse med EF, men at behandlingen af det europæiske (udenrigs)politiske samarbejde (EPS) er publiceret særskilt – blandt andet af omfangsmæssige årsager. Det turde være en fornuftig disposition i betragtning af den anmeldte bogs volumen.

Den (formodede) akademiske habiliteringsintention fremgår først og fremmest af bogens indledende fem kapitler, der meget udførligt behandler en række relevante – somme tider også mindre relevante – teoretiske problemer i forbindelse med studiet af den udenrigspolitiske proces inden for EPS. Indledningsvis bringes et længere generelt kapital om teoridannelsen om international politik og udenrigspolitik, ligesom der er særskilte kapitler om magtbegrebet, interessebegrebet og – ganske kortfattet – integrationsteori. Det er alt for meget, især da forfatterens generelle teoretiske betragtninger er relativt konventionelle. Men der er også sympatiske træk ved den teoretiske del.

For det første placerer Ifestos klart sin analyse af EPS-samarbejdet inden for studiet af udenrigspolitik og ikke inden for integrationstilgangen, hvilket hænger sammen med hans prisværdigt nøgterne grundsyn, at EPS ikke er starten på et overnationalt projekt, men et forsøg fra nationalstaternes side på at øge deres udenrigspolitiske handle- og indflydelsesmuligheder. Han er derfor også varsom med at bruge begrebet »den europæiske interesse« som noget, der er uafhængig af og overordnet medlemmernes nationale interesser. Den fælles interesse, som EPS-samarbejdet hviler på og forudsætter, fremkommer enten ved identificering af fælles elementer i de enkelte nationale interesser eller ved en tilnærmelse imellem dem. For det andet søger han bevidst at definere og afgrænse, hvilken særlig